

25.82x19.62	1	עמוד 8	הארץ - כותרת	07/06/2016	53620531-5
נתחומי הרצליה פרוץ' אוריאל רייכמן פרוץ' אלכס מינ - 84260					

המלצות לנשיא: חלוקת הארנונה מחדש, לימודי ערבית חובה

הוועדה שקמה בעקבות נאום "ארבעת השבטים" של ריבלין ממליצה להנהיג חג כלל-ישראלי ולהקים רשות ל"ישראליות משותפת"

אור קשתי

לימוד הנרטיב של כל אחד מ"השבטים" בחברה הישראלית בכל בתי הספר, לימוד חובה של ערבית במגזר היהודי וקידום "ישראליות משותפת" במערכת החינוך; הנהגת "חג החגים" כלל-ישראלי; חלוקה מחדש של הארנונה הממשלתית והקמת רשות ממלכתית ל"ישראליות משותפת" — אלה חלק מההמלצות שיוגשו הבוקר לנשיא המדינה, ראובן ריבלין, על ידי צוות בהובלת המרכז הבינתחומי בהרצליה.

ב"כנס הרצליה" בשנה שעברה נשא הנשיא ריבלין את נאום "ארבעת השבטים", בו הראה שהחברה בישראל מתקרת למצב שבו ארבעת השבטים המרכזיים — החינוך, הדתי-לאומי, הערבי והחרדי — דומים בגודלם. שינויים אלה, אמר, צריכים להביא לחשיבה מחדש על מוסכמות היסוד ולהביא לגיבוש חזון של "ישראליות משותפת". לאחר הכנס הקים "המכון למדיניות ואסטרטגיה" במרכז הבינתחומי, בברכת הנשיא, ועדת היגוי לתרגום תפיסה זו לצעד מעשי. בראש הוועדה עמד דו פרופ' אוריאל רייכמן ופרופ' אלכס מינץ.

ועדת ההיגוי, בה השתתפו נציגי קבוצות שונות בחברה, ציינה כי אמנם "טרם בשלה השעה לניסוח מדויק של אתוס ישראלי ושפה אורחית שהיה בבסיס הישראליות המשותפת", אך המליצה על שורת

פרופ' אלכס מינץ צילום: יותם פרום

הנשיא ראובן ריבלין צילום: אוליביה פיטוסי

מהלכים, שנועדו בין השאר ל"יצור את התנאים שיאפשרו יציאת שיח שונה ודפוסים חדשים של שותפות בין המגזרים והקהילות", כפי שנכתב בדו"ח הביניים. לדבריו פרופ' מינץ, המשמש גם ראש האגודה הישראלית למדע המדינה, "החזון מבטא גישה מכינה, לפיה יוכל כל 'שבט' להיות בטוח בשימור מרכיבי היסוד של זהותו, ובמסגרתה תתגבש האחריות המשותפת מתוך הוגנות ושוויון". בכנס הרצליה הקרוב ייערך דיון נרחב בדו"ח ובהמלצות, בהשתתפות כ-20 שרים וראשי סיעות, נשיאת בית המשפט העליון ואנשי אקדמיה ורוח.

ההמלצות מנוגדות לחלק ממהלכי שר החינוך בנט לחיזוק ה"זהות היהודית" בבתי הספר הממלכתיים

האחר — לימוד הנרטיב הציוני, החרדי, הערבי, הדתי-לאומי, בכל בתי הספר, לימוד שלוש שפות (עברית, ערבית, אנגלית) לכל תלמיד, ו"קידום הישראליות המשותפת בבתי הספר כאחד המדדים

להצלחת בית הספר". המלצות אלה עומדות בניגוד לחלק מהמהלכים שמוכיל שר החינוך, נפתלי בנט, כפי שהם באים לידי ביטוי בספר הלימוד חדש באורחות או בהגדלת התקצוב ל"זהות היהודית" בבתי הספר הממלכתיים.

עוד ממליצה הוועדה לאמץ את המודל שפותח בחיפה סביב "חג החגים" (הנערך מדי שנה בדצמבר ברומניא חגים של שלוש הדתות) ולהרחיב אותו ל"חג כלל-ישראלי", כצעד לקידום הישראליות המשותפת במסגרת המרחב הציבורי. "החג יהיה חג אורח ומזהותו שילוב ושיתוף כלל אורחי המדינה, בני כל השבטים", מציין הדו"ח.

המלצות נוספות כוללות תמיכה והרחבה של מודל "אשכולות אזוריים", המורכבים מיישובים מסוגים ומאפיינים שונים; ו"נקיטת צעדים מעשיים

לקידום השוויון הכלכלי בין כל מגזרי האוכלוסייה במרכזים האורבניים ובפריפריה, וכנייתם "שוויון מהותי בחלוקת המשאבים הלאומיים" ו"קידום שוויון בארנונה ממשלתית". כפי שפורסם ב"הארץ", חלק משמעותי מהארנונה הממשלתית זורם לרשויות מקומיות מבוססות. עוד ממליצה הוועדה להקים "רשות ממלכתית לישראליות משותפת", שתמסד את שיתוף הפעולה בין הקבוצות השונות. "רק רשות ממלכתית תוכל לקדם בצורה רצינית מדיניות ממשלתית המקדמת את העקרונות שהציג הנשיא", נכתב בהקשר זה.

בהתייחס ל"חסמים ומגבלות" ליצירת "ישראליות משותפת", נכתב בדו"ח כי "בסביבה שבה מתקיימת דומיננטיות של ראייה ושיח ביטחוניים, עלול

הרוב לחסום את קידום הפוליטי של המיעוטים. גישתם של שלושה מתוך ארבעת השבטים — החילוני, הדתי-לאומי, החרדי — אל השבט הרביעי, הערבי, נגועה בגישה ביטחונית. בחלקים ניכרים של החברה היהודית, הערבי... הוא חשוד תמידי. השבט הערבי מודר ממרכז הכוח וקבלת ההחלטות במדינה". מסקר שערך לאהרונה מכון סמית למחקר עבור "המכון למדיניות ואסטרטגיה" עולה, כי שיעור התמיכה ב"יחס של הוגנות ושוויון לכלל השבטים" גבוה יותר בציבור החילוני והערבי מאשר בציבור

מתוך הדו"ח: בחלקים של החברה היהודית הערבי הוא חשוד תמידי. השבט הערבי מודר ממרכז הכוח

הדתי והחרדי. עוד מתברר כי הציבור הערבי תומך בעיצוב מחדש של קהילה ומדינה יותר מהגותן המקביל בקרב היהודים. כך, למשל, 45% מהערבים תמכו בהנהגת חג משותף, בהשוואה ל-31%, 16% ו-6% אצל החילונים, הדתיים והחרדים, בהתאמה. החרדים בולטים גם בהתנגדותם לרעיון שמערכת החינוך יוכל לה לייצר ערכים משותפים לקבוצות השונות (רק 7% תמכו, בהשוואה ל-21%, 39% ו-45% בקרב הדתיים, החילונים והערבים, בהתאמה), ולצורך לקיים מפגשים בין מגזרי החינוך השונים.